

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio XIII. De defectibus, quos Christus in humana natura assumpsit
quantum ad corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ satisfactio pro peccatis alterius, habet quidem quali materiam poenas, quas aliquis pro peccato alterius sustinet: sed pro principio habet habitum anime, ex quo inclinatur ad volendum satisfacere pro alio, & ex quo satisfactio efficaciam h̄t: non enim esset efficax satisfactio nisi ex charitate procederet, ut infra dicitur. * Er̄ iō oportuit aīam Ch̄i & perfectam esse, quantum ad habitus scientiarum & virtutum, ut haberet facultatem satisfaciendi, & q̄ corpus eius esset subiectum in firmitatibus, ut ei satisfactio materia non deesset.

AD SECUNDVM Dicendum, q̄ secundum naturalem habitudinem, quæ est inter animam & corpus, ex gloria anime redundat gloria ad corpus: sed hæc naturalis habitudo in Christo subiacbat uoluntati diuinitatis ipsius, ex qua factum est, quod beatitudo remaneret in anima, & non deriuaretur ad corpus, sed caro pateretur, quæ conueniunt nature passibili secundum illud quod Dam. * dicit, quod beneplacito diuine uoluntatis, permittebatur carni pati, & operari quæ propria.

AD TERTIVM dicendum, q̄ poena temper sequitur culpam actuale uel originalem, quādoq; quidem eius q̄ punitur, quādoq; aut alterius, pro quo ille, qui poenas patitur, satisfacit. Et ita accidit in Christo, q̄m illud Isaia 53. Ipse uulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra.

AD QVARTVM dicendum, quod infirmitas assumpta Christo nō impediuit finem incarnationis, sed maxime promouit, ut dictum est. * Et quamuis per h̄mōi infirmitates absconderetur eius diuinitas, manifestabatur tamen humanitas, quæ est uia ad diuinitatem perueniendi, secundum illud Rom. 5. Accessum habemus per Iesum Christum ad Deum. Desiderabant autem antiqui patres in Christo, non quidem fortitudinem corporalem, sed spiritualem per quam & diabolum uicit, & humanam infirmitatem sanauit.

ARTICVLVS II.

Utrum Christus necessitatem his defectibus subiaccendi assumpsit.

AD SECUNDVM sic proceditur. **Vt** q̄ Christus non ex necessitate his defectibus subiaccuerit. **Dicitur enim** Isa. 53. Oblatus est, quia ipse uoluit, & loquitur de oblatione ad passionem: sed uoluntas opponitur necessitati: ergo Christus non ex necessitate subiaccit corporalibus defectibus.

¶ 2 Præter Damasc. * dicit in 3. lib. Nihil coactum in Christo consideratur, sed omnia uoluntaria: sed quod est uoluntarium, non est necessarium. ergo huiusmodi defectus non fuerunt ex necessitate in Christo.

¶ 3 Præter. Necessitas inferitur ab aliquo potentiori: sed nulla creatura est potentior, quā anima Christi, ad quam pertinebat proprium corpus conseruare. ergo huiusmodi defectus seu infirmitates non fuerunt in Christo ex necessitate.

Sed contra est, quod Aposto-

lus dicit Romano. octauo. Misit Deus filium suum in similitudinem carnis peccati: sed conditio carnis peccati est, quod habeat necessitatem moriendi & sustinendi alias huiusmodi passiones. ergo talis necessitas sustinendi hos defectus fuit in carne Christi.

RESPON. Dicendum, quod duplex est necessitas. Una quidem coactionis, quæ fit ab agente extrinseco. Et hæc quidem necessitas contrariatur & nature & uoluntati, quorum utrumque est principium intrinsecum. Alia autem est necessitas naturalis, quæ consequitur principia naturalia, puta formam, sicut necessarium est ignem calefacere, uel materiam, sicut necessarium est corpus ex contrariis compositum dissolui. Secundum igitur hanc necessitatem, quæ consequitur materiam, corpus Christi subiectum fuit d necessitati mortis, & aliorum huiusmodi defectuum: quia sicut dictum est, * beneplacito diuine uoluntatis, carni Christi permittebatur agere, & pati quæ propria.

Hæc autem necessitas causatur ex principiis carnis humane, ut dictum est. * Si autem loquamur de necessitate coactionis, secundum quidem quod repugnat nature corporali, sic iterum corpus Christi secundum conditionem propriæ nature necessitati subiaccit, & clau perforantis, & flagelli percutientis.

Secundum uerò quod necessitas talis repugnat uoluntati, manifestum est, quod in Christo non fuit necessitas horum defectuum, neque per respectum ad diuinam uoluntatem, neque per respectum ad uoluntatem humanam Christi absolute, prout sequitur rationem deliberantem, sed solum secundum naturalem motum uoluntatis, prout s. naturaliter refugit mortem, & etiam corpori nocentia.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Christus dicitur oblatus, quia doluit d & uoluntate diuina, & uoluntate humana deliberata: licet mors esset contra naturalem motum uoluntatis humane, ut Damasc. * dicit.

AD SECUNDVM patet responsio ex dictis.

AD TERTIVM dicendum, quod nihil fuit potentius, quā anima Christi absolute: nihil tamē prohibet aliquid fuisse potentius, quantum ad hunc effectum: sicut clauus ad perforandum. Et hoc di-

uel materiam. Prima conclusio est. Corpus Christi secundum necessitatem naturalem consequentem materiam, subiectum fuit necessitati mortis, & aliorum huiusmodi defectuum. Probatur. Carni Christi permittebatur agere & pati, quæ erant propria: sed necessitas horum defectuum causatur ex propriis carnis. ergo.

Secunda conclusio est, Corpus Christi secundum conditionem propriæ nature subiaccit necessitati coactionis repugnantis nature corporali, ut patet de clauo perforante, & flagello percutiente.

Tertia conclusio eo. In Christo non fuit necessitas coactionis repugnantis uoluntati diuine aut humane absolute, sed solum secundum naturalem motum uoluntatis. Hæc conclusio non aliter probatur, sed ex declaratione terminorum relinquuntur euidens apud theologos. Declaratur siquidem uoluntas absolute, hoc est consequens rationem deliberantem, & naturalis prout naturaliter refugit mortem, corporis que nocentia.

¶ Vbi nota primò, quod apud Auctorem hic, deliberatio est actus rationis. Et uoluntas dicitur deliberata denominata a ratione deliberante, & casualiter, quia consequitur rationem deliberantem (quæ scilicet ratio omnibus consideratis concludit aliquid esse malum uel bonum, fugiendum uel prosequendum) & sequitur motum uoluntatis conformis tali rationi appetens uel fugiens, qui uocatur uoluntas deliberata.

Naturalis autem uoluntas uocatur motus ille uoluntatis, qui consequitur rationem apprehendentem bonum uel malum, non consideratis omnibus circumstantiis, sed ipsum nudum obiectum bonum (puta uitam sani-

1 materia
e facti
ras fidi
6 copiant

13. cap. 15
nec. & c. 14

corp. 207

inf. q. 11. d. 1
ad 1. & 2. d.
p. q. 1. a. 2. q.
1. c. 6.

11. 3. c. 11. f.

D. 902.

ar. p. c. ad a.
in illo ar.

D. 905.

1. 4. c. 24. &

in corp. ar.

sanitatem) nel malum, puta mortem, in firmitatem, flagellari, & huiusmodi, ad huiusmodi enim apprehensionem, sequitur naturaliter motus uoluntatis uolens bonum, uel nolens malum. Et tamen, ut dictum est, superaddita rationi consideratio ue circumstantiarum (puta mori, propter bonum uirtutis] sequitur in uoluntate motus uolitionis respectu mali, puta, mortis propter iustitiam, & uolitionis respectu boni, puta uita cum detrimeto uirtutis. Renuit siquidem uere cum defectu etiam negatio talis actus uirtutis, puta redemptionis humanae.

1. di. 5. q. 1. a. 3. di. 1. q. 1. 2. 2. c. & ep. 5. c. 223.

In responsione ad tertium, uide quod Auctor necessitatem coactionis, contrarie corpori, quam in corpore articuli respectu corporis Christi poruit) hic extendit etiam ad animam Christi secundum propriam naturam, & uirtutem, quia superius dictum est, quia Christi secundum propriam naturam, & uirtutem non poterat mutare naturalem cursum rerum, scilicet quem constituit, clauum esse potest ad perforandum carnem humanam, quam anima sit potens seruare corpus illud a perforatione, quoniam hoc non sine miraculo fieret. Et hoc est quod litera docet.

¶ Super Quaestione quarta decima Articuli tertium.

Titulus totus constituit in uerbo contractionis. Nihil enim aliud uertitur in dubium hic, nisi an defectus corporales, qui in Christo fuerunt, fuerint contra naturam, an non fuerint contra naturam, sed aliter habiti. In corpore articuli unica est conclusio responsiva quaestio: Christus non contraxit defectus corporales, sed uoluntarie suscepit. Probatur quo ad primam principalemque partem, contractio sponte, & illud effectus ad

referretur 3. habetur in 3. ord. super hac locum.

co, secundum quod anima Christi consideratur secundum propriam naturam & uirtutem.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum Christus defectus corporales contraxerit.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod Christus defectus corporales contraxerit. Illud enim contrahere dicimus, quod simul cum natura ex origine trahimus, sed Christus simul cum natura humana defectus & infirmitates corporales per suam originem traxit a matre, cuius caro huiusmodi defectibus subiacebat, ergo uidetur, quod hos defectus contraxerit.

¶ 2. Prae. Id, quod ex principiis naturae carnis, simul cum natura trahitur, & ita contrahitur: sed huiusmodi poenaltates carnis ex principiis naturae humanae, ergo eas Christus contraxit.

¶ 3. Prae. Secundum huiusmodi defectus Christus aliis hominibus simularur, ut dicitur Heb. 2. sed alii homines huiusmodi defectus contrahunt, ergo uidetur quod etiam Christus huiusmodi defectus contraxerit.

SED CONTRA est, quod huiusmodi defectus contrahuntur ex peccato, secundum illud Rom. 5. Per unum hominem peccatum intravit in hunc mundum, & per peccatum mors: sed in Christo non habuit locum peccatum, ergo huiusmodi defectus Christus non contraxit.

RESPON. Dicendum, quod in uerbo contrahendi, intelligitur ordo effectus ad causam, ut scilicet illud dicatur contrahi, quod simul cum sua causa ex necessitate trahitur. Causa autem mortis & horum defectuum in humana natura est peccatum, quia per peccatum mors intravit in hunc mundum, ut dicitur Roma 5. Et ideo illi proprie dicuntur hos defectus contrahere, qui ex debito peccati hos defectus incurunt. Christus autem hos defectus non habuit ex debito peccati: quia ut Augustinus dicit exponens illud Ioan. tertio. Qui de sursum uenit, super omnes est, de sursum uenit Christus, id est, de altitudine naturae humanae, quam habuit ante peccatum primi hominis. Accepit enim naturam humanam absque peccato, in illa puritate, in qua erat in statu innocentiae, & si simili modo potuisset assumere

humanam naturam absque defectibus. Sicigitur patet, quod Christus non contraxit hos defectus, quasi ex debito peccati eos suscipiens, sed ex propria uoluntate.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod caro uirginis concepta fuit in originali uoluntate: & ideo hos defectus contraxit. sed Christus naturam ex uirgine assumpsit absque culpa. Et similiter potuisset naturam assumere absque pena: sed uoluit suscipere penam propter opus nostrae redemptionis implendum, ut dictum est. Et ideo habuit huiusmodi defectus, non contrahendo: sed uoluntarie assumendo.

AD SECVDVM Dicendum, quod causa mortis & aliorum corporalium defectuum in humana natura, est duplex. Una quidem remota, quae accipitur ex parte principiorum materialium humani corporis, in quantum est ex contrariis compositum: sed haec causa impediatur per originalem iustitiam. Et ideo proxima causa mortis & aliorum defectuum, est peccatum: per quod subtracta est originalis iustitia. Et propter hoc, quia Christus fuit sine peccato, dicitur non contraxisse huiusmodi defectus, sed uoluntarie assumpsisse.

AD TERTIVM Dicendum, quod Christus in huiusmodi defectibus, assimilatus est aliis hominibus, quantum ad qualitatem defectuum non autem quantum ad causam. Et ideo Christus non contraxit huiusmodi defectus, sicut alii.

AD SECVDVM Dicendum, quod Christus in huiusmodi defectibus, assimilatus est aliis hominibus, quantum ad qualitatem defectuum non autem quantum ad causam. Et ideo Christus non contraxit huiusmodi defectus, sicut alii.

ARTICVLVS IIII.

¶ Vtrum Christus omnes defectus corporales hominum assumere debuerit.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod Christus omnes defectus corporales hominum assumere debuerit. Dicit enim Damascenus. Quod est inassumptibile, est incurabile: sed Christus uenerat omnes defectus nostros curare: ergo omnes defectus nostros assumere debuit.

¶ 2. Praeterea. Dicitur est, quod ad hoc, quod Christus pro nobis satisfaceret, debuit habere habitus perfectiuos in anima & defectus in corpore: sed Christus ex parte animae assumpsit plenitudinem omnis gratiae: ergo ex parte corporis debuit assumere omnes defectus.

¶ 3. Praeterea. Inter omnes defectus corporales praecipue

causam, ergo illi proprie dicuntur contrahere defectus mortis, &c. qui ex debito peccati hos defectus incurunt: ergo Christus hos defectus non contraxit. Antecedens probatur: quia contra heret est simul trahere effectum. scilicet cum eius. Prima consequentia probatur, quia causa mortis & horum defectuum in humana natura est peccatum. Probatur ex auctoritate ad Rom. 5. Per peccatum mors, &c. Secunda uero coelatione probatur, quia Christus non habuit hos defectus ex debito peccati. Probatur auctoritate Augustini. Ultima pars conclusionis probatur, quia potuisset, si uolisset Christus assumere naturam absque pena, sicut assumpsit absque culpa.

In responsione ad secundum nota auctorem in theologia theologice loqui. cum dicit causam proximam mortis esse peccatum, remotam autem compositionem ex contrariis. Formaliter siquidem loquitur, ubi omnino theologica est materia, qua lis est ista.

¶ Super quaestione quarta decima articulum quartum.

Titulus, constituit in uerbo salutate defectuum humanorum corporalium, an, si omnes assumunt Christo fuerit conueniens.

In corpore una est conclusio responsiva quaestio. Non fuit conueniens, ut Christus assumeret omnes defectus seu infirmitates humanas. Probatur. Christus assumpsit defectus humanos ad satisfaciendum pro peccato humanae naturae, ergo illos tantum defectus assumere debuit, qui consequuntur ex peccato communi totius humanae naturae, nec tamen repugnant perfectioni scientiae & gratiae: ergo non fuit conueniens ut omnes

